

POSUDEK ŠKOLITELE

Bakalářská práce: *Pokus o teologický pohled na novelu Venědikta Jerofejeva Moskva-Petušky* (36 s.)

Jméno a příjmení (student): **ing. David Hlaváček, Ph.D.** .....

Školitel: doc. PhDr. Josef Bartoň, Th.D. ....

Dr. David Hlaváček jakožto kandidát bakalářského stupně v oboru *teologické nauky* předkládá k obhajobě práci *Pokus o teologický pohled na novelu Venědikta Jerofejeva Moskva-Petušky*. Spis v zásadě přesně splňuje předepsaný rozsah (má 42 normostrany, minimální rozsah je 40 ns.). Skutečnost, že došlo jen k malému překročení předepsaného počtu normostran, považuji za pozitivní, svědčí to o autorově předběžné prozíravosti a smyslu pro míru (snad to lze přičítat také tomu, že náš kandidát má již za sebou kvalifikační práce – samozřejmě v jiném oboru – až po stupeň Ph.D.).

Jak vyplývá už z názvu, náš autor se v práci pokusil nahlédnout dosti známé dílo náležící do ruské (sovětské) moderní krásné literatury očima náboženství a teologie. Zaměření spisu D. Hlaváčka se tedy pohybuje tematickým vymezením i metodologickými důrazy na rozhraní více disciplín, zejména biblických věd, spirituality a literárněvědné filologie. Náš autor ke svému interpretačnímu východisku nachází vhodnou základní oporu v poměrně nedávno publikované teoretické práci polské provenience (Jerzy Szymik: *W poszukiwaniu teologicznej głębi literatury: Literatur piękna jako locus theologicus*, 2007).

Struktura a obsah

Krátký úvod (s. 7) formuluje a vysvětluje hlavní cíle práce (*zjistit, zda v novele Moskva-Petušky, rozsahem útlé, avšak nápadně zaplněné biblickými aluzemi, lze spatřit nějaký jednotící teologický prvek, případně zda je možné za jejich pomoci nahlédnout do spirituality samého autora*) a představuje základní kontury použité metody (především vyhledání a kritické zhodnocení biblických či jiných křesťanských aluzí a dále interpretace vybraných pasáží, jež se zdají vyzrazovat některé rysy Jerofejevovy osobní spirituality).

První kapitola (*Stručný životopis Venědikta Jerofejeva*, s. 8–12) v přiměřené zkratce představuje autora novely, jeho život a dílo. Nejde přitom jen o shrnutí důležitých dat Jerofejevova života podle relevantních (hlavně literárněhistorických) studií. Náš kandidát se totiž už zde na řadě míst snaží o samostatné interpretační pohledy dané stanovenými cíli práce.

Druhá kapitola (*O díle Moskva-Petušky*, s. 13–15) se již zaměřuje na samu novelu *Moskva-Petušky*. Nalezneme tu nejen obecnou charakteristiku novely, ale také shrnující prezentaci všech tří existujících českých překladů a představení nejvýznamnějších literárněvědných studií pojednávajících o novele, především zásadní ruské monografie Eduarda Vlasova z r. 1998 (vlastně jde o edici novely s mohutným komentářem) a rozsáhlé knihy Světlany Šnitman-MakMillinové (1989; nové vydání 2022).

Nejrozsáhlejší třetí kapitola (*Teologický pohled na novelu Moskva-Petušky*, s. 16–32) představuje jádro Hlaváčkovy práce. Nejprve se náš autor zaměřuje na biblické aluze, které identifikoval částečně díky předchozí práci literárních vědců, hlavně E. Vlasova, částečně ovšem vlastní pozornou četbou novely (jak se ukázalo, zdaleka ne všechny aluze byly v dosavadních literárněvědných studiích odhaleny a zhodnoceny). Zajímavé jsou výsledky Hlaváčkovy kvantitativního hodnocení aluzí podle dvou hledisek (dle biblické knihy a dle motivů), včetně pečlivých názorných diagramů. Jednu subkapitolu (*Sporná místa studie Eduarda Vlasova*, s. 21–27) Hlaváček věnuje doplnění nových aluzí, jež Vlasov neodhalil,

případně reinterpetaci některých, o nichž Vlasov věděl. Soudím, že tato část práce je nejcennější a představuje zcela konkrétní, hmatatelný přínos v interpretaci Jerofejevovy novely. Důležité jsou i další dvě subkapitoly (*Vybrané Veněčkovy výroky*, s. 27–31; *Vybrané prvky děje*, s. 31–32), kde náš kandidát rozebírá několik pasáží, v nichž podle jeho výkladu lze najít zřetelné stopy spirituality samého Jerofejeva.

V celkovém *závěru* (s. 33) pak Hlaváček shrnuje dílčí poznatky vyplývající z jeho předchozích jednotlivých analýz textu novely. Náš kandidát konstatuje, že podle mnoha indicií je skutečně možno z řady míst v novele rekonstruovat některé důležité črty, které asi lze právem považovat za náboženské, resp. teologické důrazy, charakteritující osobní (křesťanskou) spiritualitu V. Jerofejeva.

Na samém konci předložené bakalářské práce je zařazen *seznam použitých zkratek* (s. 34–35) a *seznam literatury* (s. 36), který zahrnuje 19 položek pramenů a sekundární literatury v ruštině, češtině a polštině.

Redakční a jazyková stránka

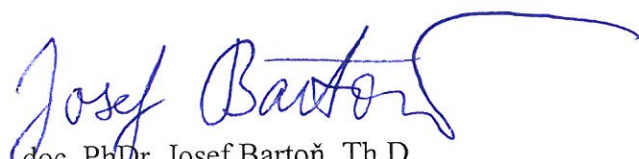
Po redakční stránce je Hlaváčkův spis zpracován dosti pečlivě, tiskové či redakční chyby jsou výjimečné (příklady: s. 10/11 *aby nechal pokřtít* místo *aby se nechal pokřtít*; s. 33, ř. 3 chybí spojka *a*: *a o formulaci...*; s. 11, ř. 27 *se prvními čtyřmi kapitolami* místo *s prvními...*). Slohově je práce více než uspokojivá, „dobře se čte“.

Závěr a hodnocení

Práce dr. Davida Hlaváčka je v mnoha ohledech originální, struktura je přehledná, výchozí i výsledné teze srozumitelné a závěry podle mého mínění dobře doložené. Je namístě ocenit také skutečnost, že velmi dobrá jazyková vybavenost našemu kandidátovi umožnila hladce pracovat jak s prameny (Jerofejevovými texty), tak se zásadními položkami sekundární literatury v originále. Předložený spis bez pochyb splňuje všechny nároky kladené na bakalářskou práci. Jednoznačně ho **doporučuji k obhajobě a navrhuji hodnocení *výborně***.

Otázka na autora: Bylo pro Vás některé ze zjištění, k nimž jste dospěl v průběhu svého zkoumání, *skutečným překvapením*?

V Praze 6. ledna 2024

doc. PhDr. Josef Bartoň, Th.D.

Katedra biblických věd a starých jazyků

Katolická teologická fakulta Univerzity Karlovy